



Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høring - forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 - 13 – høringssvar fra Utdanningsforbundet

Utdanningsforbundet viser til Kunnskapsdepartementets brev av 31. august 2012.

I vårt høringssvar vil vi først gi en kort oppsummering av Utdanningsforbundets hovedpunkter, for så å gi en kommentar som omfatter alle de fem forslagene til forskrifter for rammeplaner som er på høring.

Deretter kommenterer vi hvert enkelt forslag til rammeplaner, herunder også de særlige høringsspørsmålene som Kunnskapsdepartementet har løftet frem i sitt høringsbrev.

Hovedpunkter fra Utdanningsforbundet:

- Det er positivt at betydningen av å utvikle integrerte, forskningsbaserte og profesjonsrettede utdanninger av høy kvalitet har stått sentralt i arbeidet med alle utdanningene.
- Faglærerutdanningen bør være på mastergradsnivå, men vi støtter at opptakskravet til faglærerutdanningene blir minimum 35 skolepoeng og karakteren 3 eller bedre i norsk.
- Faglærerutdanningene bør kvalifisere for undervisning i hele grunnopplæringen, men ha en særlig innretning mot trinn 8–13.
- Det er viktig at lærerutdanning på mastergradsnivå for trinn 8–13 får en egen rammeplan for å sikre en gjennomgående integrert og helhetlig lærerutdanning, men fagene må profesjonsrettes, og studentene må sikres anledning til å reflektere over praksisnære problemstillinger i alle deler av studiet.
- Vi støtter kravet om mastergrad som opptakskrav for praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for trinn 8–13, men vil presisere betydningen av gode overgangsordninger og særlige rekrutteringstiltak.

- ✦ Vi støtter kravet om minimum to relevante skolefag som opptakskrav for opptak til PPU for trinn 8–13, men departementet må finne gode unntaksbestemmelser for kandidater med ett-faglige kunstutdanninger.
- ✦ Vi vil understreke betydningen av en systematisk utbygging av den 3-årige yrkesfaglærerutdanningen i hele landet, og at det iverksettes gode rekrutteringstiltak for å få flere til å ta denne.
- ✦ Opptakskravene til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for yrkesfag bør være de samme som i dag, det vil si fag- eller svennebrev, generell studiekompetanse (eller tilsvarende realkompetanse), yrkesteori og 2 års relevant praksis.
- ✦ Vi vil presisere at lærerprofesjonen er en enhetlig profesjon med et felles profesjonsgrunnlag. Det innebærer at alle lærerutdanningene skal ha en felles gjenkjennelig kjerne som tydeliggjør de kunnskapene, ferdighetene og holdningene alle lærere må ha – uansett hvor i utdanningssystemet de arbeider. Derfor må alle de foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsene i lærerutdanningene 8–13 gjennomgås, slik at disse felleselementene får tilnærmet likelydende formuleringer.
- ✦ Profesjonsetisk kompetanse og refleksjon må være minst like framtrædende i disse forskriftene som det er i forskriftene til grunnskolelærerutdanningene.
- ✦ Vi synes intensjonen om en styrking av praksisopplæringen er bra, men mener det bør presiseres utvetydig at all praksisopplæring skal være veiledet.
- ✦ Myndighetene må ta mastergradsambisjoner på alvor og legge til rette for at det utvikles mastergradsstudier knyttet til alle lærerutdanningene for trinn 8–13
- ✦ Det er nødvendig å arbeide systematisk og målrettet for å styrke det regionale samarbeidet, koordineringen og dimensjoneringen av lærerutdanningene.
- ✦ Vi vil understreke viktigheten av gode overgangsordninger og rekrutteringstiltak.
- ✦ Finansieringsordningen for lærerutdanning må forbedres og ta høyde for de reelle kostnadsutfordringene.
- ✦ Vi understreker viktigheten av å bygge opp kompetente fag- og forskningsmiljøer innenfor disse utdanningene.
- ✦ Etter tilnærmet likt mandat som for grunnskolelærerutdanningene, bør det nedsettes én eller flere følgegrupper for 8–13 lærerutdanningene.

Generelle kommentarer til alle forlagene til forskrifter om lærerutdanning for trinn 8–13 som er på høring

§ 1 Virkeområde og formål. Behov for tydeliggjøring av samfunnsmandat og profesjonelt ansvar

Utdanningsforbundet støtter intensjonen om at all lærerutdanning skal være integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert og ha høy faglig kvalitet. Vi tror føringene om et styrket pedagogikkfag (profesjonsfag), progresjon i praksis og krav om bacheloroppgave i de flerårige lærerutdanningene kan bidra til å realisere intensjonene.

Vi er videre tilfreds med at det utvetydig framgår i § 1 at lærerkandidatene skal kvalifiseres til å ivareta opplæringen om samiske forhold.

Utdanningsforbundet er opptatt av at lærerutdanningene samlet danner grunnlag for en felles plattform for lærernes arbeid (jf. under), og mener at særlige fellestrekk knyttet til læreryrkets brede samfunnsmandat og lærernes profesjonelle ansvar burde tydeliggjøres i forskriftene under § 1 Virkeområde og formål. Vi foreslår derfor at følgende formulering benyttes under § 1 i samtlige forskrifter:

Utdanningen skal gi kandidatene solide faglige, fag/yrkesdidaktiske og pedagogiske kunnskaper, god relasjonskompetanse og kvalifisere for profesjonelt ansvar, forskningsbasert og/eller erfaringsbasert yrkesutøvelse og for kontinuerlig profesjonell utvikling. Utdanningen må bidra til kritisk refleksjon og god profesjonskunnskap. Utdanningene skal kjennetegnes av et nært samspill med profesjonsfeltet, forskningsfeltet og det samfunnet skolen er en del av. Utdanningen skal sette læreryrket inn i en historisk og samfunnsmessig sammenheng.

§ 2 Læringsutbytte – beskrivelser må samordnes og fellestrekk harmoniseres

Utdanningsforbundet er opptatt av at lærerprofesjonen er en enhetlig profesjon med et felles profesjonsgrunnlag. Det felles profesjonsgrunnlaget bør gjenspeiles i læringsutbyttebeskrivelsene i § 2 i forskriftene for nye rammeplaner. Med det som bakgrunn vil vi gi noen generelle bemerkninger om læringsutbyttebeskrivelsene, og deretter gå nærmere inn på kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Utdanningsforbundet foreslår å gjøre flere endringer i § 2 *Læringsutbytte* slik de er nedfelt i forskriftene om rammeplaner for faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag (faglærerutdanningene), praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13 (PPU-Y), praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8–13 (PPU), mastergradsutdanning for trinn 8–13 og yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13 (YFL).

En felles plattform for lærernes arbeid

Utdanningsforbundet vil at lærerutdanningene skal være helhetlige profesjonsutdanninger og mener derfor at felleselementene i læringsutbyttebeskrivelsene bør formuleres mer enhetlig i rammeplanene. Det er uheldig at læringsutbyttebeskrivelsene er kategorisert ulikt i de ulike rammeplanene. Læringsutbyttebeskrivelser med felles innhold for lærerutdanningene bør deles inn i de samme kategoriene og rangeres i lik tematisk rekkefølge i alle rammeplanene. Dette vil kunne synliggjøre fellestrekk ved lærerutdanningene uten å svekke lærerutdanningenes særpreg. Tilsvarende bør begrepsbruken og ordlyden være lik i de ulike rammeplanene så langt det er mulig, uten at det går på bekostning av den enkelte lærerutdanningens egenart.

Samfunnsmandat og kritisk refleksjon

Utdanningsforbundet mener at kommende lærere må utvikle evnen til å ha et reflektert forhold til skolens samfunnsmandat, så vel som et kritisk og reflektert blikk på egen praksis. På bakgrunn av dette vil vi understreke at profesjonalitet og kritisk refleksjon bør omtales enhetlig og samlet i en læringsutbyttebeskrivelse i alle rammeplanene.

Profesjonsetikk sentralt i læreryrket – men svakt i forslag til rammeplaner

Utøvelsen av læreryrket må, i tillegg til faglig og pedagogisk kunnskap, forankres godt i en reflektert etisk bevissthet om profesjonenes samfunnsoppdrag. Lærerutdanningene har et særlig ansvar for å utdanne kommende lærere med moralsk handlingsberedskap.

Rammeplanene for lærerutdanningene har lange tradisjoner for å fremheve betydningen av yrkesetisk eller profesjonsetisk kompetanse og refleksjon. Det, sett i sammenheng med at *Lærerprofesjonens etiske plattform* nå er utformet og i ferd med å implementeres, tilsier at dette perspektivet må komme tydeligere fram i forskriftene til rammeplanene enn hva det gjør i forslagene. Betydningene av profesjonsetikk bør være minst like framtrædende her som i rammeplanen for grunnskolelærerutdanningene hvor det heter: «*Kandidaten kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål*», og «*Kandidaten kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform*» (her kan yrkesetisk plattform byttes ut med Lærerprofesjonens etiske plattform).

Danningsperspektivet må tydeliggjøres

I tråd med skolens brede samfunnsmandat er det en sentral oppgave for lærere å stimulere elevene i deres dannelsesprosesser gjennom kunnskap, forståelse og kritisk tenkning. Forskriftene må derfor direkte og indirekte ivareta at utdanning også handler om menneskets forhold til seg selv, menneskets forhold til verden og menneskets forhold til samfunnet. Dette bekreftes blant annet i Stortingsmelding nr. 11 (2008–2009) *Læreren – rollen og utdanningen*, hvor det står at «*å bidra til danning er en av skolens viktigste oppgaver. Danning skjer i en prosess som veksler mellom individuell og kollektiv læring, og utvikles gjennom refleksjon*» (s. 43).

Utdanningsforbundet mener at dannelsesperspektivet er for utydelig i forskriftene. Det bør komme tydelig frem i et eller flere av læreringsutbyttebeskrivelsene. I tillegg må rammeplanen for praktisk-pedagogisk utdanning 8–13 samt faglærerutdanningen ha dette perspektivet med, på samme måte som det er i de tre øvrige utkastene, hvor det i § 1 heter at utdanningen «*skal kvalifisere kandidatene til å videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i demokratisk og flerkulturelt samfunn*».

Likestillingsperspektivet må inn i alle forskriftene

Utdanningsforbundet mener alle forskriftene må uttrykke betydningen av at kandidatene skal kunne ivareta og fremme likestilling og likeverd. I forslagene til forskrifter som er på høring er det kun rammeplanene for yrkesfaglærerutdanningen og PPU-Y som har dette med. Her står det under § 1 at «*Utdanningen skal ivareta perspektiver knyttet til likestilling*». Dette er like viktig og aktuelt for alle 8–13 lærerutdanningene.

Det er stadig nye utfordringer knyttet til utviklingen av et mer likestilt samfunn, som for eksempel kjønnsrelatert mobbing, frafallsproblematikk, jenters tendens til å velge bort realfag, det at flere gutter har store utfordringer med lese- og skriveferdigheter og stadig

kjønnsstradisjonelle valg av utdanning og yrke. Dette understreker bare behovet for at likestilling, slik det har vært uttalt i foregående rammeplaner for alle lærerutdanningene, også må inn i de som nå utvikles. NOU 2012:15 *Politikk for likestilling* fremhever betydningen av det som skjer i hele utdanningsløpet, både når det gjelder kunnskapsformidling og holdningsskapende arbeid.

Klima og miljø. Utdanning for bærekraftig utvikling

Utdanningsforbundet mener det er avgjørende at studentene tilegner seg kunnskap og forståelse for bærekraftig utvikling. Derfor mener vi at det i alle rammeplanene må inn en utbyttebeskrivelse som vektlegger betydningen av at kandidatene har kompetanse til å ivareta klima- og miljøperspektivet skolen.

Vi står overfor store utfordringer når det gjelder klima og miljø. Klimaendringene er i ferd med å skape endrede livsbetingelser på jorda. For å bevare nødvendige livsbetingelser for mennesker og andre arter, er det nødvendig å gjennomføre endringer i samfunnet. Dette er endringer som vil berøre og kreve innsats fra alle deler av samfunnslivet, ikke minst fra utdanningssektoren.

Spesifikke bemerkninger:

Kunnskap:

Faglærerutdanningen i praktiske og estetiske fag bør i likhet med de andre utdanningene ha en egen læringsutbyttebeskrivelse om skolens mandat og verdigrunnlag istedenfor å ha dette i samme læringsutbyttebeskrivelse som kunnskap om lovgrunnlaget. Dette vil kunne tydeliggjøre dannelsesperspektivet.

Ferdigheter:

Motivasjonsbegrepet brukes ulikt og upresist i forskriftene til rammeplanene. I henhold til motivasjonsteori er ikke motivasjon noe som *skapes* utenfra, men noe som det kun kan tilrettelegges for. Vi foreslår derfor at dette omformuleres til at kandidaten ”kan *legge til rette for* et motiverende og inkluderende læringsmiljø”.

Det bør være et mål at kandidatene i alle utdanningene skal kunne gjennomføre et selvstendig faglig fordypningsarbeid.

Det bør være en ferdighet å kunne forholde seg kritisk til informasjonskilder i alle utdanningene.

Generell kompetanse:

Kritisk tenkning i forbindelse med profesjonalitet og profesjonsetikk er en læringsutbyttebeskrivelse i PPU og mastergradsutdanningen for trinn 8–13. Dette bør inkluderes i alle lærerutdanningene.

PPU-Y og YFL har elevrelasjoner, likestilling og inkludering i en læringsutbyttebeskrivelse. Det bør være en tilsvarende læringsutbyttebeskrivelse i de andre lærerutdanningene.

Innovasjon og utviklingsarbeid bør inkluderes i rammeplanen for PPU i likhet med de andre lærerutdanningene.

Det bør vurderes om alle utdanningene skal ha et eget mål som omhandler norsk skriftlig og muntlig på lik linje med rammeplanen for faglærerutdanningene i praktiske og estetiske fag.

§ 3 Struktur og innhold – praksis og pedagogikk

Praksisopplæringen

Utdanningsforbundet er tilfreds med at praksisopplæringens betydning er styrket i forslaget til forskrifter.

For at praksis skal gi studentene det intenderte læringsutbyttet, må opplæringen være veiledet og vurdert. Utdanningsforbundet mener at forslagene på dette punktet ikke i tilstrekkelig grad sikrer studentene veiledning. Praksisopplæringen er kostnadskreven, noe som erfaringsmessig bidrar til at kostnader søkes redusert gjennom større praksisgrupper og/eller mindre veiledning. Det er uheldig dersom dette fører til at studenter ikke i tilstrekkelig grad får prøve seg individuelt.

Hvis omfanget av veiledning fra kvalifiserte praksislærere reduseres, svekkes kvaliteten i praksisopplæringen. Studentene får i mindre grad læringsstøttende tilbakemeldinger som grunnlag for refleksjon og korrigering, og praksislærerens grunnlag for grundig og rettmessig vurdering av praksis reduseres tilsvarende. Utdanningsforbundet mener derfor at det må presiseres i forskriftene at *all praksisopplæring skal være veiledet*. Tilføyelsen «all» forplikter i sterkere grad utdanningsinstitusjoner og praksisfelt, og vil bidra til å sikre hver student nødvendig veiledning og vurdering. Samtidig forutsetter Utdanningsforbundet at reelle praksiskostnader anerkjennes av sentrale myndigheter og lærerutdanningsinstitusjonenes styrer. Kvalitet i praksis avhenger av at finansiering av praksisopplæringen er god.

Utdanningsforbundet mener det må stilles krav til at praksislærere har dokumentert veiledningskompetanse i tillegg til minimum 5 års praksis. Praksislærerens status må heves, og rollen som lærerutdanner i praksisfeltet må tydeliggjøres. Praksisfeltet og lærerutdanningsinstitusjonene utgjør komplementære læringsarenaer i lærerutdanningene. Praksisopplæringen er helt vesentlig i studentenes yrkesforberedelse og må være relevant, holde høy kvalitet og organiseres slik at en sikrer god sammenheng i studiet. Praksisskolene må derfor ha godt kvalifiserte praksislærere.

Fra pedagogikkfag til profesjonsfag – ikke en god navneendring

Utdanningsforbundet ser behovet for å utvikle pedagogikkfaget i lærerutdanningene på en måte som i større grad dreier faget inn mot den virkelighet som profesjonsutdanningene kvalifiserer for – nemlig yrkesutøvelsen i grunnskolen og videregående opplæring. I den

forstand ser vi Kunnskapsdepartementets poeng med å omdøpe faget til «profesjonsfag», og samtidig påpeke at også andre fagområder enn pedagogikk bør inngå i det. Likevel støtter ikke Utdanningsforbundet navnevalget «profesjonsfag». For det første kan det å betegne en del av lærerutdanningen som *profesjonsfag* oppfattes som om det er her alt som handler om profesjonsutøvelsen skal være, og dermed «frita» eller «frata» de øvrige fagene denne nærheten til yrket som er nødvendig for å skape en helhetlig og integrert lærerutdanning. For det andre signaliserer *profesjonsfag* ingen tilknytning til verken læreryrket eller pedagogikk, selv om det er en uttalt intensjon. For det tredje finnes det ingen vitenskapelig base for dette faget, og det kan dermed bli utydelig hva faget faktisk skal romme, og på hvilken teoretisk grunn det skal tuftes på. For det fjerde kan *profesjonsfag* som betegnelse bidra til å forsterke en utvikling hvor faget blir vekselvis et oppsamlingssted for alle gode intensjoner som ikke finner sin plass andre steder i utdanningen (for eksempel førstehjelp, Trygg Trafikk med mer) og ei verktøykasse for praktiske ferdigheter – uten faglig koblinger.

Pedagogikk utgjør et viktig element i lærerutdanningen. Utdanningsforbundet mener derfor det er uheldig å fjerne betegnelsen fra utdanningen. Vi ønsker at pedagogikk som betegnelse på faget beholdes, men at det får en tilføyelse som signaliserer den vridningen av faget en ønsker. Utdanningsforbundet foreslår «profesjonsrettet pedagogikk» som betegnelse.

§ 4 Nasjonale retningslinjer, kjennetegn og programplan – sammenhengen mellom forskrifter og nasjonale retningslinjer må sikres

Utdanningsforbundet vil påpeke det uheldige med at nasjonale retningslinjer for alle utdanningene er ferdigstilt før høringen på forskriftene er ferdig. Målet om en helhetlig og nasjonalt tenkning rundt den enkelte lærerutdanning, forutsetter at nasjonale retningslinjer fungerer som hensiktsmessige styringsdokument som brukes aktivt ved den enkelte institusjon. Det skal være en tett sammenheng mellom forskriften og dens overordnende læringsutbyttebeskrivelser og de nasjonale retningslinjene. Resultatet av høringsrunden vil med stor sannsynlighet innebære at retningslinjene bør justeres i tråd med endelige forskrifter. Utdanningsforbundet mener derfor dette bør gjøres umiddelbart. Det kan ikke utsettes til ansvaret for nasjonale retningslinjer eventuelt er overført til Nasjonalt råd for lærerutdanning.

Andre kommentarer:

Mastergradsprogrammer må utvikles

Kompleksiteten og kunnskapskravene i læreryrket tilsier at lærere bør ha mastergrads-kompetanse. Utdanningsforbundet mener derfor prinsipielt at all lærerutdanning skal være på mastergradsnivå – og ser forslaget om å kreve mastergrad for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8–13 og styrkingen av lærerutdanning på mastergradsnivå for trinn 8–13 som et viktig steg i den retningen. For de øvrige utdanningene presiserer vi nødvendigheten av at det parallelt med utviklingen av utdanningene også utvikles egne mastergradsprogrammer. Alle som ønsker det og er kvalifiserte skal kunne ta en mastergrad som er profesjonsrettet og relevant i forhold den bachelorgraden de får opptak på grunnlag av.

Rekruttering – særskilte tiltak påkrevd

Forslagene til nye forskrifter for lærerutdanninger innrettet mot trinn 8–13 må sees i sammenheng med lærerbehov og rekruttering til lærerutdanningene. Dette gjelder særlig den 3-årige yrkesfaglærerutdanningen og forslaget om at praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8–13 skal bygge på mastergradsnivå.

Utdanningsforbundet støtter kravet om mastergrad som opptakskrav for praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for trinn 8–13, men deler manges bekymring for rekruttering til denne utdanningen. Vi vil derfor presisere betydningen av at det etableres gode overgangsordninger og særlige rekrutteringstiltak.

Vi mener også at yrkesfaglærerutdanningen for trinn 8–13 har mange og viktige kvaliteter, og ser betydningen av at denne utdanningen styrkes gjennom ny rammeplan, men også ved at det etableres tilbud om denne lærerutdanningen i alle lærerutdanningsregionene. Også her vil det være stort behov for rekrutteringstiltak som retter seg inn mot den aktuelle målgruppen av studenter.

Utdanningsforbundet mener det er helt nødvendig at myndighetene raskt får på plass en egen plan for rekrutteringstiltak som er særlig rettet inn mot de lærerutdanningene der rekrutteringsutfordringen er størst. En slik plan må inneholde tiltak som målrettes til aktuelle studentgrupper, det vil også innebære voksne og yrkesaktive kvinner og menn. Det må være tiltak som får virke og utvikle seg over tid, og tiltak som ivaretar en bred variasjon av mulige faktorer som vi vet kan påvirke utdanningsvalget, som for eksempel stipendordninger, gode muligheter for veiledning som nyutdannet og forutsigbare etter- og videreutdanningstilbud, mulighet for deltidsutdanninger, god bruk av rollemodeller, kampanjer og informasjonstiltak.

Kompetansebygging og arbeidsdeling

Utdanningsforbundet deler målsettingen om en styrket forskningsbasering av lærerutdanningene. Dette sammen med ambisjonene om lærerutdanninger på mastergradsnivå, tilsier behov for en ytterligere målrettet kompetansebygging ved institusjoner som tilbyr lærerutdanning. Integrerte, profesjonsrettede og forskningsbaserte lærerutdanninger forutsetter at vi har lærerutdannere med høy profesjonskompetanse kombinert med forskningskompetanse. De senere årene har vi sett en positiv utvikling, ikke minst i form av målrettet innsats fra institusjonenes side, samt ved hjelp av forskningsprogram og forskerskoler rettet inn mot lærerprofesjonen. Samtidig vet vi at kompetansebehovet er stort, særlig ved små institusjoner og/eller i enkelte fag- og fagområder. Ikke minst gjelder dette innenfor fag- og yrkesdidaktikk. Det er derfor nødvendig med en ytterligere satsing på førstestillingskompetanse i lærerutdanningene. Vi vil i den sammenheng vise til tidligere innspill fra Utdanningsforbundet, hvor behovet for solid, langsiktig og forutsigbar finansiering av høyere utdanning og gode forskningsvilkår for vitenskapelig ansatte er understreket.

Forskriftene som nå er på høring, innebærer en skjerping av kravet om at fagdidaktikken skal være tilpasset og relevant for studentenes fagbakgrunn. Dette synliggjør behovet for en arbeidsdeling institusjonene i mellom. Nødvendigheten av regional arbeidsdeling og

samarbeid ble sterkt understreket av myndighetene i arbeidet med grunnskolelærerutdanningene, og er senere synliggjort gjennom de såkalt SAK-midlene. I arbeidet med lærerutdanningene for trinn 8–13, har dette vært en mindre framtrædende problemstilling. Utdanningsforbundet vil i den sammenheng understreke myndighetenes ansvar for en hensiktsmessig dimensjonering av all lærerutdanning på nasjonalt nivå, samt behovet for å ytterligere stimulere til samarbeid og arbeidsdeling institusjonene i mellom også når det gjelder lærerutdanninger for trinnene 8–13.

Følgegruppe(r) bør opprettes

Utdanningsforbundet mener opprettelsen av en følgegruppe til grunnskolelærerutdanningene var et godt og viktig tiltak. Våre tilbakemeldinger fra medlemmer i lærerutdanningene er at følgegruppen fungerer godt med tanke på det arbeidet de gjør med å samle og analysere data og med å foreslå justeringer og endringer både til den enkelte institusjon og til departementet. Utdanningsforbundet mener derfor at det etter samme mal som for grunnskolelærerutdanningene bør opprettes følgegruppe eller følgegrupper til de nye lærerutdanningene for trinn 8–13.

Høringsuttalelse til de enkelte forslagene til forskrifter

Forslag til forskrift for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag

Generelt

Utdanningsforbundet mener at de 3-årige faglærerutdanningene i praktiske og estetiske fag er viktige lærerutdanninger for å sikre kvalifiserte lærere til disse fagene i skolen. Ikke minst er faglærerutdanningene viktige fordi det viser seg at det er få studenter som velger formgivning, kunst og håndverk, kroppsøving og idrettsfag eller musikk, dans og drama i grunnskolelærerutdanningene. Vi mener at disse faglærerutdanningene må videreutvikles og at de skal være på mastergradsnivå.

Utdanningsforbundet er enige i at det lages en felles forskrift om rammeplan for de tre faglærerutdanningene. Det forutsetter at nasjonale retningslinjer ivaretar særpreget ved hver enkelt utdanning. Vi mener at de nasjonale retningslinjene bør være felles for de tre utdanningene når det gjelder profesjonsfag og praksis.

Utdanningsforbundet mener at de 3-årige faglærerutdanningene skal ha opptakskrav på minimum 3,5 i gjennomsnittskarakter fra videregående opplæring og minimum karakteren 3 i norsk. Det kan være fornuftig at institusjonene vurderer å bruke opptaksprøver for å sikre at ferdighetene i de praktiske og estetiske fagene er på et nivå som gir et godt nok grunnlag for studiene.

§ 1 Virkeområde og formål

Utdanningsforbundet gir i hovedtrekk sin tilslutning til innhold og formuleringer i denne paragrafen. Vi mener, i tråd med § 1, at det må legges godt til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Vi viser for øvrig til vår generelle kommentar innledningsvis om behovet for å tydeliggjøre læreryrkets brede samfunnsmandat og lærernes profesjonelle ansvar.

§ 2 Læringsutbytte

Vi viser til våre kommentarer til læringsutbyttebeskrivelsene under de generelle kommentarene til alle forskriftsforslagene ovenfor. Vi har pekt på at forskriften for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag bør ha en egen læringsutbyttebeskrivelse om skolens mandat og verdigrunnlag istedenfor å ha dette i samme læringsutbyttebeskrivelse som kunnskap om lovgrunnlaget. Dette vil kunne tydeliggjøre dannelsingsperspektivet.

Utdanningsforbundet vil understøtte at de praktiske og estetiske fagene kan ha særlige utfordringer når det gjelder helse, miljø og sikkerhet (HMS), enten det gjelder bruk av maskiner og apparater eller for muskelbelastninger, det være seg både statiske belastninger eller idrettsskader. Vi mener derfor at læringsutbyttebeskrivelsene bør inneholde krav til kompetanse på dette området, slik rammeplanutvalget har foreslått.

§ 3 Struktur og innhold i faglærerutdanningene

Utdanningsforbundet mener at faglærerutdanningene skal kvalifisere for arbeid for undervisning i hele grunnopplæringen med en særlig innretning mot 8.–13. trinn.

Vi støtter at bacheloroppgaven i 3. studieår skal være obligatorisk og utgjøre 15 studiepoeng av profesjonsfaget, som også skal omfatte vitenskapsteori og metode. Vi er også enige i at bacheloroppgaven skal være profesjonsrettet og forankret både i profesjonsfaget og aktuelle skolefag.

Vi er enige i at fagdidaktikk skal omfatte 30 studiepoeng og integreres både i de praktiske og estetiske fagene og i profesjonsfaget. Dette må komme klart fram i forskriften, slik det gjør i forslaget. Både profesjonsfag, fagdidaktikk og praktiske og estetiske fag og praksisopplæringen skal gå over alle de tre årene i utdanningene.

Det er nødvendig å ha en klar omfangsbestemmelse for praksisopplæringen.

Utdanningsforbundet støtter forslaget om at praksisopplæringen skal omfatte 70 arbeidsdager, at den skal være tilpasset faglærerutdanningenes fag og knyttet til ulike deler av skolens virksomhet.

For øvrig viser vi til de generelle kommentarene innledningsvis knyttet til § 3

§ 4 Nasjonale retningslinjer

Det vises her til våre innledende kommentarer tilknyttet § 4.

§ 5 Fritaksbestemmelser

Utdanningsforbundet mener at forskriften må inneholde krav om at institusjonene må påse at fritak ikke medfører at utdanningens læringsutbytte, samlet sett og for de enkelte fagene, ikke oppfylles.

§ 6 Ikraftttredelse og overgangsbestemmelser

Vi har ingen merknader til denne paragrafen.

Forslag til forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8–13

Generell kommentar

Utdanningsforbundet vil innledningsvis bemerke at vi ikke støtter navnevalget for denne utdanningen, og foreslår at det heter *forskrift om rammeplan for lærerutdanning på mastergradsnivå for trinn 8–13*.

Utdanningsforbundet mener prinsipielt at all lærerutdanning må være på mastergradsnivå. Samtidig finnes det allerede flere muligheter for å ta en lærerutdanning på mastergradsnivå og dermed bli innplassert som lektor ved tilsetting i skolen. Siden flere lærerutdanninger vil gi grunnlag for lektorstilling i skolen, er det uheldig å spesifisere lektorbegrepet i navnet på en av disse utdanningene.

Utdanningsforbundet vil understreke at vi er svært tilfreds med at lærerutdanning på mastergradsnivå for trinn 8–13 med dette får en egen rammeplan. Det er helt vesentlig for at disse utdanningene, som retter seg mot studenter som fra starten av sine studier har læreryrket som mål, faktisk skal kunne fungere som utdanninger med en gjennomgående profesjonsinnretning gjennom hele studieløpet.

En slik profesjonsinnretning forutsetter at det gjennom hele studiet legges til rette for læringsaktiviteter som gjør at også studentene i fagstudiene møter yrkesnære problemstillinger og får anledning til å se fagene i sammenheng med didaktikk og pedagogikk. Egne seminarrekker for disse studentene er ett av flere mulige tiltak, og vi viser i den sammenheng til våre innledende kommentarer om de kostnadmessige sidene ved lærerutdanninger av høy kvalitet.

§ 1 Virkeområde og formål

Utdanningsforbundet gir i hovedtrekk sin tilslutning til innhold og formuleringer i denne paragrafen. Vi mener i tråd med § 1, at det må legges godt til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Vi viser for øvrig til vår generelle kommentar innledningsvis om behovet for å tydeliggjøre læreryrkets brede samfunnsmandat og lærernes profesjonelle ansvar.

Vi vil også bemerke at innledende setning i paragrafen er lite presis. Når virkeområdet er presisert til «*utdanning som kvalifiserer for tilsetting som lektor, jf. krav fastsatt med hjemmel i lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) av 17. juli 1998 § 10-1*», så gjelder det som nevnt under generell kommentar over, også for kandidater fra andre lærerutdanninger som har kompetanse på mastergradsnivå.

§ 2 Læringsutbytte

Utdanningsforbundet er tilfreds med at læringsutbytteformuleringene er lagt på et mer overordnet nivå enn hva tilfellet er for grunnskolelærerutdanningene. Vi mener formuleringene som er foreslått i all hovedsak dekker den faglige og pedagogiske kunnskapen, de ferdigheter og den kompetansen som læreryrket forutsetter. Vi viser imidlertid til de

generelle kommentarene foran, hvor det blant annet er påpekt et behov for en bedre samordning av læringsutbytteformuleringer på tvers av lærerutdanninger for trinn 8–13.

§ 3 Struktur og innhold

Utdanningsforbundet støtter i hovedtrekk § 3, og mener paragrafen trekker opp nødvendige overordnede rammer for en nasjonal modell for mastergradsutdanning for trinn 8–13. Dette gjelder både studiepoengfordeling mellom fag I og fag II, profesjonsfaget, samt minimumskravet om minst 100 dager praksisopplæring.

Vi støtter også presiseringen om at utdanningen skal være organisert slik at en sikrer progresjon i og sammenheng mellom de ulike elementene som inngår. Det samme gjelder krav til forskningsbasering og forankring i et forskningsaktivt miljø. For sistnevnte viser vi til våre innledende kommentarer om behov for satsing på utvikling av førstestillingskompetanse innenfor lærerutdanningene og nødvendighetene av at faglig-vitenskapelig ansatte har gode forskningsvilkår.

Utdanningsforbundet mener i prinsippet at studentene etter tredje studieår bør avlegge en bacheloroppgave. Det viktigste må likevel være at studentene gjennom en fordypningsoppgave sikres et tilstrekkelig godt faglig grunnlag for å kunne gå videre på masterdelen av studiet.

Vi vil også presisere betydningen av at studentene tilbys fagdidaktikk som samsvarer med den fagbakgrunnen de har, slik § 3 foreslår at det stilles krav om. Det er vesentlig for kommende yrkesutøvelse i skolen. Et slikt krav nødvendiggjør en styrking av den fagdidaktiske kompetansen på den enkelte institusjon, og vil kunne kreve en samordning og arbeidsdeling regionalt og nasjonalt med hensyn til hvilke mastergradsutdanninger for trinn 8–13 som tilbys hvor.

Utdanningsforbundet vil i tillegg understreke behovet for godt samarbeid imellom fagmiljøene ved den enkelte institusjon, slik at studentene opplever seg som lærerstudenter gjennom hele studiet. Utdanningen skal være integrert og profesjonsrettet, samtidig tar disse studentene de fleste fag og emner sammen med studenter som følger rene disiplinstudier.

Utdanningsforbundet mener derfor rammeplanen i enda sterkere grad burde forskriftsfeste innholdsmessige krav til fagdidaktiske profesjonselementer i fagstudiene. Det ville bidra til en ytterligere skjerping av institusjonenes forpliktelser på dette området.

Praksis

Utdanningsforbundet støtter også at praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. Det vises imidlertid til våre generelle kommentarer om forutsetninger for kvalitet i praksisopplæringen, og ikke minst til at vi mener formuleringen «*all praksisopplæring skal være veiledet*» må inkluderes i § 3 (jf. begrunnelse gitt foran). Videre mener vi en godt integrert utdanning forutsetter at praksis er gjennomgående i minimum fire av de fem studieårene, slik det legges opp til, og at praksis er knyttet til både fag I, fag II og profesjonsfaget. Når det gjelder formuleringen om at studentene i løpet av de to siste studieårene skal ha en sammenhengende praksisopplæring som skal utgjøre grunnlaget for en sluttvurdering av

studenten, mener vi denne bør legges til de nasjonale retningslinjene. Det er her også behov for en tydeliggjøring både av hensikt og hvordan dette tenkes gjennomført.

I tråd med utkast til rammeplan mener Utdanningsforbundet at studentene skal ha praksis både i ungdomsskolen og videregående opplæring. Tilsvarende er det vesentlig at studenter med fagbakgrunn i fellesfagene i videregående opplæring forberedes for yrkesutøvelsen ved å møte elever på ulike studieprogram i løpet av praksisopplæringen.

For øvrig viser vi til de generelle kommentarene innledningsvis knyttet til § 3.

§ 4 Nasjonale retningslinjer, kjennetegn og programplan

Det vises her til våre innledende kommentarer tilknyttet § 4.

§ 5 Fritaksbestemmelser

Høringsnotatet framhever målet om å utvikle integrerte, forskningsbaserte og profesjonsrettede lærerutdanninger for trinn 8–13. Utdanningsforbundet støtter derfor kravet om at utdanning som kan gi grunnlag for fritak, må romme skolerelevante fag som tilsvarer de fagene som tilbys i mastergradsutdanningen for trinn 8–13. Institusjonene må påse at fritak ikke medfører at utdanningens læringsutbytte – samlet sett og for de enkelte fag – ikke oppfylles.

§ 6 Ikrafttredelse og overgangsregler

Utdanningsforbundet støtter at forskriften gjelder fra studieåret 2013/2014. Når det gjelder overgangsregler, mener vi at det er avsatt tilstrekkelig tid til at studenter som følger gjeldende rammeplaner skal kunne avslutte sine studier etter disse.

Forslag til forskrift for rammeplan for praktisk pedagogisk utdanning (PPU) for trinn 8–13

§ 1 Virkeområde og formål

Utdanningsforbundet gir i hovedtrekk sin tilslutning til innhold og formuleringer i denne paragrafen. Vi mener i tråd med § 1, at det må legges godt til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Vi viser for øvrig til vår generelle kommentar innledningsvis om behovet for å tydeliggjøre læreryrkets brede samfunnsmandat og lærernes profesjonelle ansvar.

§ 2 Læringsutbytte

Utdanningsforbundet er tilfreds med at læringsutbytteformuleringene er lagt på et mer overordnet nivå enn hva tilfellet er for grunnskolelærerutdanningene.

Vi mener formuleringene som er foreslått i all hovedsak dekker den faglige og pedagogiske kunnskapen, de ferdigheter og den kompetansen som læreryrket forutsetter. Vi viser imidlertid til de generelle kommentarene foran, hvor det blant annet er påpekt et behov for en bedre samordning av læringsutbytteformuleringer på tvers av lærerutdanninger for trinn 8–13.

§ 3 Struktur og innhold

Utdanningsforbundet støtter i hovedtrekk § 3, og mener paragrafen trekker opp nødvendige overordnede rammer for en nasjonal modell for praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for trinn 8–13. Dette gjelder både studiepoengfordeling mellom pedagogikk og fagdidaktikk, samt minimumskrav til praksis.

Vi vil også presisere betydningen av at studentene tilbys fagdidaktikk som samsvarer med den fagbakgrunnen de har, slik § 3 foreslår at det stilles krav om. Det er vesentlig for kommende yrkesutøvelse i skolen. Vi viser her også til våre generelle kommentarer om behovet for en samordning og arbeidsdeling av dette studietilbudet på regionalt og nasjonalt nivå.

Utdanningsforbundet støtter også at praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert, men viser til våre generelle kommentarer om forutsetninger for kvalitet i praksisopplæringen, og ikke minst til at vi mener at formuleringen *All praksisopplæring skal være veiledet* må inkluderes i § 3.

I tråd med utkast til rammeplan mener Utdanningsforbundet at studentene skal ha praksis både i ungdomsskolen og i videregående opplæring. Tilsvarende er det vesentlig at studenter med fagbakgrunn i fellesfagene i videregående opplæring forberedes for yrkesutøvelsen ved å møte elever på ulike studieprogram i løpet av praksisopplæringen.

Utdanningsforbundet støtter at studenter med tilsetning i skolen, skal ha minimum halvparten av sin praksis på en annen skole enn egen arbeidsplass.

For øvrig viser vi til de generelle kommentarene innledningsvis knyttet til § 3.

§ 4 Nasjonale retningslinjer, kjennetegn og programplan

Det vises her til våre innledende kommentarer tilknyttet § 4.

§ 5 Fritaksbestemmelser

Høringsnotatet framhever målet om å utvikle integrerte, forskningsbaserte og profesjonsrettede lærerutdanninger for trinn 8–13. Utdanningsforbundet støtter derfor kravet om at utdanning som kan gi grunnlag for fritak i den obligatoriske delen, må omfatte praksisopplæring. Institusjonene må videre påse at fritak ikke medfører at utdanningens samlede læringsutbytte – det vil si kravene til fagdidaktisk og pedagogisk kompetanse – ikke oppfylles.

§ 6 Opptak

Det vises til Utdanningsforbundets overordnede merknad, der vi understreker betydningen av at kommende lærere har kompetanse på mastergradsnivå. Utdanningsforbundet støtter på den bakgrunn at opptak til praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8–13 baseres på mastergrad. Vi støtter videre kravet om at kandidatene i sin fagbakgrunn må ha to relevante fag som gir kompetanse til å undervise på trinn 8–13. Videre støtter vi kravet om gjennomsnittskarakter C eller bedre i disse fagene.

Når det gjelder forutsigbarhet for studentene og rekruttering til studiet vil det være avgjørende at nye opptaksregler bekjentgjøres i god tid før de trer i kraft, slik at studenter som påbegynner fagstudier i overgangsperioden er godt kjent med hvilke krav til utdanningsnivå og fagsammensetning(er) som vil gjelde dersom de skal søke PPU-utdanningen fra og med studieåret 2018/2019.

§ 7 Ikrafttredelse og overgangsregler

Utdanningsforbundet støtter at forskriften gjelder fra studieåret 2013/2014, og at ikrafttredelse av nye opptaksregler først skjer fra og med opptak til studieåret 2018/2019.

Når det gjelder overgangsregler, mener vi at det er avsatt tilstrekkelig tid til at studenter som følger gjeldende rammeplaner skal kunne avslutte sine studier etter disse.

Vi viser her også til vår overordnede merknad om rekruttering til lærerutdanning og læreryrket, behovet for en ytterligere satsing på kompetansebygging ved lærerutdanningsinstitusjonene samt nødvendigheten av at PPU-tilbudene i omfang og fagdidaktisk innretning blir sett i sammenheng på regionalt og nasjonalt nivå.

Forslag til forskrift for yrkesfaglærerutdanning for trinn 8–13

Generelle kommentarer

Utdanningsforbundet er i utgangspunktet positive til den foreslåtte forskriften. Vi mener at noen av de utfordringene vi står overfor kan løses med ny rammeplan, mens hovedutfordringene ligger til andre forhold. Når det gjelder lærerutdanninger for yrkesfag må Kunnskapsdepartementet se på disse parallelt. Vi viser til innledende kommentarer om rekruttering til alle lærerutdanningene, som også er det springende punktet for den treårige yrkesfaglærerutdanningen.

En utbygging av yrkesfaglærerutdanningen må skje slik at den dekker hele landet. Vi er bekymret for distriktsperspektivet, og da særlig i nordområdene. Kunnskapsdepartementet må særskilt se til de geografiske utfordringene vi finner her. Utdanningsinstitusjonene må knytte seg tettere til de videregående skolene i regionene, og det må legges til rette for et tett samarbeid med regionalt arbeidsliv.

Utdanningsforbundet mener at yrkesfaglærerutdanning (bachelorgrad) også vil være et godt tilbud til yrkesfaglærere som har den ettårige praktisk-pedagogiske utdanningen, og som ønsker videre utdanning i et livslangt læringsperspektiv. Vi mener at det er viktig at alle lærerutdanningene har mulighet til å nå et masternivå, og at det er viktig at slike tilbud utvikles for yrkesfaglærere. En utbygging av mastergradsstudier innenfor de ulike fagområdene er viktig både i et rekrutteringsperspektiv og i forhold til å bygge opp fagmiljøer innenfor yrkesfaglig utdanning.

Erfaringen viser at det er for lite kjennskap til den treårige yrkesfaglærerutdanningen, både blant elever og rådgivere, i den videregående skolen og hos andre som ansetter ferdige kandidater. Samtidig som man bygger opp utdanningen, må det vurderes ulike muligheter for å få flere til å velge yrkesfaglærerutdanningen. Det er viktig med informasjon om utdanningen og den kompetansen den gir både til skoler og bedrifter.

§ 1 Virkeområde og formål

Utdanningsforbundet gir i hovedtrekk sin tilslutning til innhold og formuleringer i denne paragrafen. Vi mener i tråd med § 1, at det må legges godt til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Vi viser for øvrig til vår generelle kommentar innledningsvis om behovet for å tydeliggjøre læreryrkets brede samfunnsmandat og lærernes profesjonelle ansvar.

§ 2 Læringsutbytte

Utdanningsforbundet er tilfreds med at læringsutbytteformuleringene er lagt på et mer overordnet nivå enn hva tilfellet er for grunnskolelærerutdanningene.

Vi mener formuleringene som er foreslått i all hovedsak dekker den faglige og pedagogiske kunnskapen, de ferdigheter og den kompetansen som læreryrket forutsetter.

Vi savner imidlertid en klarere formulering under kunnskaper knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Vi viser også her til de generelle kommentarene innledningsvis, hvor det er

påpekt et behov for en bedre samordning av læringsutbytteformuleringer på tvers av lærerutdanninger for trinn 8–13.

§ 3 Struktur og innhold i yrkesfaglærerutdanningen

Utdanningsforbundet er positiv til videreutviklingen av den treårige yrkesfaglærerutdanningen. Vi mener det er behov for å styrke yrkesfaglærerutdanningen, både når det gjelder pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk og en utvidelse av praksis i utdanningene.

Det er viktig at vi får på plass yrkesfaglærerutdanninger som retter seg både mot fordypning i faget, men også mot en breddekompetanse i forhold til de ni yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Utdanningsforbundet mener at Kunnskapsdepartementet bør vurdere om det skal utvikles felles, fagrettede planer for de ulike fagområdene (yrkesfaglig fordypning), slik at utdanningene blir gjenkjennelige både for studenter og for de som skal ansette yrkesfaglærerne.

For øvrig viser vi til de generelle kommentarene innledningsvis knyttet til § 3.

§ 4 Nasjonale retningslinjer, kjennetegn og programplan

Det vises her til våre innledende kommentarer tilknyttet § 4.

§ 5 Fritaksbestemmelser

Utdanningsforbundet er i utgangspunktet positive til at det gis fritak for realkompetanse, noe som også er hjemlet i universitets- og høyskoleloven § 3.5 pkt. 2: *Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, kan gi fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne sin praksis.*

Utdanningsforbundet mener at mulighetene for fritak er ivaretatt i loven, og at institusjonene må påse at fritak ikke medfører at utdanningens samlede læringsutbytte ikke oppfylles. I en etableringsfase kan det være behov for en samordning av praksis mellom institusjonene.

Utdanningsforbundet støtter forslaget om en systematisk og nasjonal ordning for realkompetansevurdering og innpassing av kandidatene. Det foreslås i høringsbrevet at kandidatene skal kunne få avkortet studiet med inntil ett år på grunnlag av slik realkompetansevurdering. Utdanningsforbundet mener at det er viktig med et slikt system, eller nasjonale retningslinjer, for en definisjon av realkompetanse med hensyn til opptak til yrkesfaglærerutdanningen og for avkortning av annen relevant utdanning.

Som pekt på innledningsvis mener Utdanningsforbundet at erfaringen med følgegruppe i GLU tilsier at det vil være nødvendig med en tilsvarende følgegruppe i implementeringen av de øvrige lærerutdanningene. Nasjonale retningslinjer for avkortning og realkompetansevurdering må inngå i mandatet til følgegruppa for yrkesfaglærerutdanningen.

Forslag til forskrift for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13

Generelle kommentarer

I utkast til forskrift foreslås det at den praktisk-pedagogiske utdanningen (PPU) for yrkesfag skal bygge på profesjonsrettede bachelorutdanninger. Utdanningsforbundet er bekymret for at denne endringen vil svekke rekrutteringen til lærerutdanningen for yrkesfag, og mener at PPU fortsatt må være åpent for søkere som har fag- og svennebrev, generell studiekompetanse (eller tilsvarende realkompetanse), solid praksis fra yrket og yrkesteori. Vi mener at det må foretas en systematisk gjennomgang av hvordan generell studiekompetanse og yrkesteori vurderes ved opptak til PPU, slik at vi får en lik praksis. I de tilfeller hvor det ikke er et tilbud om yrkesteori på nivå over videregående opplæring, må dette utvikles.

Som en følge at dette må utkast til forskrift endres, og læringsutbyttebeskrivelsene justeres.

§ 1 Virkeområde og formål

Utdanningsforbundet gir i hovedtrekk sin tilslutning til innhold og formuleringer i denne paragrafen. Vi mener i tråd med § 1, at det må legges godt til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk og praksisopplæring. Vi viser for øvrig til vår generelle kommentar innledningsvis om behovet for å tydeliggjøre læreryrkets brede samfunnsmandat og lærernes profesjonelle ansvar.

§ 2 Læringsutbytte

Her benyttes betegnelsen yrkesfaglærerutdanning. Utdanningsforbundet mener at den må endres til praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag.

Utdanningsforbundet mener at læringsutbyttebeskrivelsene må gjennomgås, og at nivået må tilpasses studenter fra videregående opplæring med yrkesteori og relevant praksis fra eget yrke.

§ 3 Struktur og innhold

Utdanningsforbundet støtter i hovedtrekk § 3, og mener paragrafen trekker opp nødvendige overordnede rammer for en nasjonal modell for praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13.

For øvrig viser vi til de generelle kommentarene innledningsvis knyttet til § 3.

§ 4 Nasjonale retningslinjer, kjennetegn og programplan

Det vises her til våre innledende kommentarer tilknyttet § 4.

§ 5 Opptak

Utdanningsforbundet mener at det fortsatt skal være mulig for søkere med fag- eller svennebrev, yrkesteoretisk utdanning og praksis fra yrke å begynne på PPU.

Med vennlig hilsen

Aashild Ravnanger
avdelingssjef

Torbjørn E. Ryssevik
seksjonssjef